

РЕШЕНИЕ

№ 23

гр. гр. Добрич, 28.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ДОБРИЧ в публично заседание на шести февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Георги М. Павлов

при участието на секретаря Билсер Р. Мехмедова Юсуф
като разгледа докладваното от Георги М. Павлов Търговско дело № 20233200900055 по описа за 2023 година

Търговско дело № 55/2023 г. по описа на Окръжен съд – Добрич е образувано по искова молба вх. рег. № 2453/18.04.2023 г., подадена от „КЛАС 2000“ ЕООД гр. Добрич, ул. „Методи Кусевич“ № 4, ЕИК 124518172, с която срещу „АГРО МАСТЕР“ ЕООД гр. Добрич, бул. „Добруджа“ № 233, ЕИК 124621842 е предявен иск с цена 29 296.78 лв., представляващ неплатена цена по договор за търговска продажба, ведно със законната лихва върху главницата, начиная от датата на предявяване на иска – 18.04.2023 г. до окончателното ѝ изплащане, претендиран на основание чл. 200 ЗЗД във вр. с чл. 318 и сл. ТЗ.

В петитума на исковата молба се съдържа искане за присъждане на сторените по делото разноси.

Ответникът оспорва иска по основание и размер, като излага доводи за погасяването на вземането по давност. Ответникът е направил възражение за прихващане на вземанията на ищеца към ответника с вземанията на ответника към ищеца в размер на сумата от 34 692.88 лв., произтичащо от Договор за продажба на вземания от 05.01.2023 г., с който „АГРО МАСТЕР СЕМЕНА“ ЕООД в качеството си на цедент прехвърля на „АГРО МАСТЕР“ ЕООД като цесионер вземанията към „КЛАС 2000“ ЕООД по ф-ра № 1237/29.05.2018 г. за сумата от 14 042.88 лв. и по ф-ра № 3000000015/19.09.2019 г.

ДОБРИЧКИЯТ ОКРЪЖЕН СЪД, на основание чл. 235, ал. 2 ГПК, като взе предвид установените обстоятелства по делото и закона, приема за установена следната **ФАКТИЧЕСКА ОБСТАНОВКА**:

От доказателствата по делото се установява, че между страните по делото са възникнали облигационни отношения по договор за търговска продажба по см. на чл. 318 ТЗ, по силата „КЛАС 2000“ ЕООД като продавач се е задължил да прехвърли на „АГРО МАСТЕР“ ЕООД като купувач собствеността на стоки – 61.700 т. грах – реколта 2017 г. срещу цена от 450.00 лв./т. която купувачът се задължил да му заплати.

Продавачът е изпълнил задължението си да предаде договореното количество от стоката.

Сделката е документирана с първични счетоводни документи – ф – ра № 1000000128/15.02.2018 г. на обща стойност 8 100.00 лв. с включен в цената ДДС за 15.000 т. грах реколта 2017 г. и ф - ра № 1000000129/28.02.2018 г. на обща стойност 25 218.00 лв. с включен в цената ДДС за 46.700 т. грах реколта 2017 г.

Видно от заключението на вещото лице по съдебно-счетоводната експертиза, неоспорена от страните и приета от Съда като компетентна и обективна, горепосочените първични счетоводни документи са коректно отразени в счетоводните книги на продавача (Дт с/ка 411 Клиенти контрагент „АГРО МАСТЕР“ ЕООД/ Кт с/ка 701 Приходи от продажби на продукция и Кт с/ка 4532 ДДС) и на купувача (Дт с/ка 304 Стоки/ Кт с/ка 401 Доставчици контрагент „КЛАС 2000“ ЕООД и Дт с/ка 4531 начислен ДДС покупки/ Кт с/ка 401 Доставчици контрагент „КЛАС 2000“ ЕООД) съобразно изискванията на ЗСч и ЗДДС. Вещото лице е констатирало, че купувачът ползвал правото на данъчен кредит.

Продавачът твърди, че е изпълнил задължението си по чл. 187 ЗЗД за предаването на продадената стока, но по делото не са представени доказателства в тази насока.

Продавачът твърди, че по силата на извършено с протокол от 01.06.2018 г. прихващане, купувачът му дължи сумата от 29 296.78 лв.

Купувачът е въвел възражение за прихващане на вземанията на продавача в общ размер на сумата от 29 296.78 лв. с вземанията на купувача

към продавача на стойност 34 692.88 лв., произтичащи от договор за продажба на вземания от 05.01.2023 г., по силата на който „АГРО МАСТЕР СЕМЕНА“ ЕООД като цедент е прехвърлил „АГРО МАСТЕР“ ЕООД като цесионер вземанията си към длъжника „КЛАС 2000“ ЕООД, произтичащи от договори за търговска продажба за семена, торове и препарати, документирана с първични счетоводни документи ф –ра № 0000001237/29.05.2018 г. за продажба на 320.000 л. препарат „Ажил“ на стойност 14 042.88 лв. с включен в цената ДДС с доставчик „АГРО МАСТЕР СЕМЕНА“ ЕООД и получател „КЛАС 2000“ ЕООД и ф-ра № 3000000015/19.09.2019 г. за продажба на семена за пшеница сортове „Кралица“ – 2.000 т., „Сърпанка“ – 1.500 т., и „Силвия“ – 2.400 т. за семепроизводство на стойност 20 650.00 лв. с включен в цената ДДС с доставчик „АГРО МАСТЕР СЕМЕНА“ ЕООД и получател „КЛАС 2000“ ЕООД. Според експертното мнение на вещото лице гореописаните първични счетоводни документи са коректно отразени в счетоводните книги на продавача (с/ка Клиенти Контрагент „КЛАС 2000“ /Кт с/ка 702 Приходи от продажби на стоки и Кт с/ка 4532 ДДС продажби) и на купувача (с/ка 401 Доставчици Контрагент „АГРО МАСТЕР СЕМЕНА“ ЕООД, Дт с/ка 3021 Материали/ Кт с/ка 401 Доставчици, Дт с/ка 4531 Дкт Покупки/Кт с/ка Доставчици) съобразно изискванията на ЗСч и на ЗДДС, като купувачът „КЛАС 2000“ ЕООД се е възползвал от правото си за приспадане на данъчен кредит по ф-ра № 0000001237/29.05.2018 г.

Вещото лице е установило, че цесията е отразена в счетоводните книги на цедента (Дт с/ка 498/7 Други дебитори Контрагент „АГРО МАСТЕР“ ЕООД / Кт с/ка 411/44 Клиенти Контрагент „КЛАС 2000“ ЕООД; Дт с/ка 503/1 Разплащателна сметка в лева/ Кт с/ка 498/7 Други дебитори Контрагент „АГРОМАСТЕР“ ЕООД) и на цесионера (Дт с/ка 498/7 Други дебитори Контрагент „АГРО МАСТЕР“ ЕООД / Кт с/ка 499/5 Други кредитори „КЛАС 2000“ ЕООД И Дт с/ка 499/5 Други кредитори Контрагент „АГРО МАСТЕР СЕМЕНА“ ЕООД / Кт с/ка 503/1 Разплащателна сметка)

Видно от доказателствата по делото, цесията е изпранена от цедента на длъжника със съобщение по чл. 99, ал. 3 ЗЗД с изх. № 40/09.06.2023 г.

При така установената фактическа обстановка се налагат следните **ПРАВНИ ИЗВОДИ:**

Контroversният въпрос по делото е относно наличието на вземания на „КЛАС 2000“ ЕООД срещу „АГРО МАСТЕР“ ЕООД, произтичащи от облигационно отношение по договор за търговска продажба по смисъла на чл. 318 и сл. ТЗ.

Безспорно установено е, че между страните по делото са възникнали облигационни отношения по договор за търговска продажба по см. на чл. 318 ТЗ, по силата „КЛАС 2000“ ЕООД като продавач се е задължил да прехвърли на „АГРО МАСТЕР“ ЕООД като купувач собствеността на стоки – 61.700 т. грах – реколта 2017 г. срещу цена от 450.00 лв./т. която купувачът се задължил да му заплати.

В разглеждания случай, сделката е документирана и с първичен счетоводен документ по смисъла на чл. 6, т. 1 ЗСч – гореизброената фактура, притежава всички реквизити, изискуеми от разпоредбата на чл. 7, ал. 1 ЗСч: наименование и номер, съдържащ само арабски цифри; дата на издаване; наименование, адрес и номер на идентификация по чл. 84 ДОПК на издателя и получателя; предмет и стойностно изражение на стопанската операция; име и фамилия на съставителя. Данъчната фактура документира наличието на търговска сделка между страните, обективираща основните елементи на търговската продажба по см. на чл. 318 и сл. ТЗ.

Първичният счетоводен документ е отразен в счетоводните регистри на страните по сделката съобразно изискванията на ЗС и ЗДДС – при продавача чрез счетоводни сметки 411 Клиенти, 701 Приходи от продажби на продукцията, 4532 Начислен ДДС при продажби в хронологичен порядък за съответен период; при купувача чрез счетоводни сметки 304 Стоки, 4531 Начислен ДДС за покупки/Данъчен кредит в хронологичен порядък за съответен период.

Така съставените стопански операции отразяват възникване на вземане на продавача към купувача за цената на продадените стоки, респ. възникване на задължение на купувача към продавача за плащане на цената на съответните стоки.

Ищецът, в качеството си на продавач, е изпълнил своите задължения по чл. 187 ЗЗД, като е предал стоката и е прехвърлил собствеността ѝ на купувача.

Ответникът като купувач съобразно изискванията на чл. 324 ТЗ във вр. с

чл. 194 ЗЗД е приел вещта, прегледал я е в течение на времето, обикновено необходимо за това в подобни случаи, като не е констатирал забелязани недостатъци, като по този начин е одобрил вещта с оглед разпоредбата на чл. 324, изр. 2 ТЗ във вр. с чл. 194, ал. 1, изр. 2 ЗЗД.

Съгласно разпоредбата на чл. 327 ТЗ купувачът е длъжен да плати цената при предаването на стоката или на документите, които му дават право да я получи, освен ако е уговорено друго.

Ответникът като купувачът е инвокирал възражение за прихващане на вземането на ищеца като купувач с вземанията на ответника към ищеца в размер на сумата от 34 692.88 лв., произтичащо от Договор за продажба на вземания от 05.01.2023 г., с който „АГРО МАСТЕР СЕМЕНА“ ЕООД в качеството си на цедент прехвърля на „АГРО МАСТЕР“ ЕООД като цесионер вземанията към „КЛАС 2000“ ЕООД по ф-ра № 1237/29.05.2018 г. за сумата от 14 042.88 лв. и по ф-ра № 3000000015/19.09.2019 г.

Цедираното вземане представлява вземане за неплатени суми, произтичащи от договори за търговски продажби, по силата на които цедентът „АГРО МАСТЕР СЕМЕНА“ ЕООД като продавач се е задължил да прехвърли на „КЛАС 2000“ ЕООД като купувач собствеността на стоки – 320.000 л. препарат „Ажил“ срещу цена от 14 042.88 лв. с включен в цената ДДС, и семена за пшеница сортове „Кралица“ – 2.000 т., „Сърпанка“ – 1.500 т., и „Силвия“ – 2.400 т. за семепроизводство срещу цена в размер на сумата 20 650.00 лв. с включен в цената ДДС, които суми купувачът се е задължил да заплати.

В разглеждания случай, сделката е документирана и с първичен счетоводен документ по смисъла на чл. 6, т. 1 ЗСч – гореизброената фактура, притежава всички реквизити, изискуеми от разпоредбата на чл. 7, ал. 1 ЗСч: наименование и номер, съдържащ само арабски цифри; дата на издаване; наименование, адрес и номер на идентификация по чл. 84 ДОПК на издателя и получателя; предмет и стойностно изражение на стопанската операция; име и фамилия на съставителя. Данъчната фактура документира наличието на търговска сделка между страните, обективизираща основните елементи на търговската продажба по см. на чл. 318 и сл. ТЗ.

Първичните счетоводни документи са отразени в счетоводните регистри на страните по сделката съобразно изискванията на ЗС и ЗДДС – при

продавача чрез счетоводни сметки 411 Клиенти, 702 Приходи от продажби на стоки, 4532 Начислен ДДС при продажби в хронологичен порядък за съответен период; при купувача чрез счетоводни сметки 3021 Материали, 401 Доставчици, 4531 Начислен ДДС за покупки/Данъчен кредит в хронологичен порядък за съответен период.

Така съставените стопански операции отразяват възникване на вземане на продавача към купувача за цената на продадените стоки, респ. възникване на задължение на купувача към продавача за плащане на цената на съответните стоки.

Цесията е отразена в счетоводните книги на страните по сделката – на цедента – счетоводна сметка 498/7 Други дебитори, 411/44 Клиенти, 503/1 Разплащателна сметка в лева, 498/7 Други дебитори и на цесионера - 498/7 Други дебитори, 499/5 Други кредитори, 499/5 Други кредитори, 503/1 Разплащателна сметка.

Цесията е съобщена от цедента на длъжника в хода на съдопроизводствените действия със съобщение по чл. 99, ал. 3 ЗЗД с изх. № 40/09.06.2023 г. и с оглед разпоредбата на чл. 99, ал. 4 ЗЗД е породила действие за длъжника, считано от 19.06.2023 г. – датата на която ищецът е получил отговора на исковата молба, подаден от ответника, към който е приложено съобщението по чл. 99, ал. 3 ЗЗД. Съобщението може да се получи и в хода на висящо дело, ако е приложено отговора на исковата молба – р. 123-2009-II ТО, р. 3-2014-I ТО, р. 78-2014-II ТО. В тази насока е и становището на доктрината – вж. **Калайджиев, А.** Облигационно право. Обща част. С.: Сиби, 2020, с. 458.

Съобщението не е елемент от фактическия състав, който поражда действие между страните. Правата по цесията преминават върху цесионера със сключването на цесията. Значението на съобщението е с оглед на третите лица – длъжника, правоприемниците и кредиторите на цедента и цесионера. Прехвърлянето има действие за всички трети лица от момента, в който съобщението бъде получено от длъжника – чл. 99, ал. 4 ЗЗД. Съобщението има действие за в бъдеще.

Цесията прехвърля вземането от стария на новия кредитор. Цесионерът придобива вземането в състоянието, в което се е намирало в момента на сключване на договора – вж. **Калайджиев, А.** Цит. съч, с. 453. В

разглеждания случай цесионерът е придобил вземането на 05.01.2023 г.

Прихващането е способ за прекратяване на две насрещни задължения до размера на по-малкото от тях – чл. 104, ал. 2 ЗЗД.

Правото да се извърши прихващане възниква *ex lege* при наличието на фактически състав със следните елементи – 1. Съществуване на две действителни задължения (вземания); 2. Насрещност на вземанията - кредиторът по едното вземане трябва да е длъжник по другото и обратно; 3. Двете задължения (вземания) да имат за предмет или пари, или еднородни и заместими вещи; 4. Изискуемост на активното вземане и 5. Ликвидност на вземанията – чл. 103, ал. 1 ЗЗД.

Прихващането се извършва чрез изявление на едната страна, отправено до другата – чл. 104, ал. 1 ЗЗД.

В процесния казус елементите на фактическия състав по чл. 103 ЗЗД са налице – между страните са налице две действителни насрещни, ликвидни задължения, които имат за предмет пари, като е налице изискуемост на активното вземане.

Извършеното от ответника чрез изявление, изложено в отговора на исковата молба прихващане е породило своето правно действие, като съобразно разпоредбата на чл. 104, ал. 2 ЗЗД е прекратило двете насрещни задължения до размера на по-малкото от тях, в случая – вземането на ищеца към ответника, предмет на настоящото търговско дело.

Вземането на ищеца от ответника се явява погасено поради упражненото от ответника право на прихващане, поради което искът се явява неоснователен и недоказан и следва да се отхвърли.

Съгласно чл. 78, ал. 3 ГПК на ответника следва да се присъдят разноски в размер на сумата от 300.00 лв. и на адвокатско възнаграждение в размер на сумата от 2 994.00 лв. съобразно представения списък по чл. 80 ГПК.

С оглед изложените съображения, **ДОБРИЧКИЯТ ОКРЪЖЕН СЪД**

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ иска, предявен от „КЛАС 2000“ ЕООД гр. Добрич, ул. „Методи Кусевич“ № 4, ЕИК 124518172 срещу „АГРО МАСТЕР“ ЕООД гр. Добрич, бул. „Добруджа“ № 233, ЕИК 124621842 за сумата от 29 296.78 лв.,

представляващ неплатена цена по договор за търговска продажба, ведно със законната лихва върху главницата, начиная от датата на предявяване на иска – 18.04.2023 г. до окончателното ѝ изплащане, претендиран на основание чл. 200 ЗЗД във вр. с чл. 318 и сл. ТЗ.

ОСЪЖДА КЛАС 2000“ ЕООД гр. Добрич, ул. „Методи Кусевич“ № 4, ЕИК 124518172 да заплати на „АГРО МАСТЕР“ ЕООД гр. Добрич, бул. „Добруджа“ № 233, ЕИК 124621842 сумата от 300.00 лв. и адвокатско възнаграждение в размер на сумата от 2 994.00 лв.

**РЕШЕНИЕТО ПОДЛЕЖИ НА ВЪЗЗИВНО ОБЖАЛВАНЕ ПРЕД
ВАРНЕНСКИЯ АПЕЛАТИВЕН СЪД В ДВУСЕДМИЧЕН СРОК ОТ
ВРЪЧВАНЕТО МУ НА СТРАНИТЕ.**

Съдия при Окръжен съд – Добрич: _____